

C. U. SHAH UNIVERSITY

Winter Examination-2022

Subject Name: Cost Accounting- I

Subject Code: 4CO05CAC2

Branch: B.Com (Gujarati)

Semester : 5

Date : 25/11/2022

Time : 02:30 To 05:30

Marks : 70

Instructions:

- (1) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (2) Instructions written on main answer book are strictly to be obeyed.
- (3) Draw neat diagrams and figures (if necessary) at right places.
- (4) Assume suitable data if needed.

- Q. 1 Attempt the following questions: (14)**
- a) નીચેના પૈકી કયો માલસામાન પરોક્ષ માલસામાન છે? 1
 (A) કાપડ બનાવવા માં સુતર (B) ફર્નિચર બનાવવા માં લાકડું યંત્ર
 (C) ચલાવવા માં વપરાતું ઓઈલ (D) ખાંડ બનાવવા માટે વપરાતી શેરડી
- b) એટલે ખર્ચ થઈ ગયા પછી પડતર નક્કી કરવી 1
 (A) સમાન પડતર (B) ઐતિહાસિક પડતર (C) સીમાંત પડતર (D) સમાવેશી પડતર
- c) એક જ ઉદ્યોગ માં જુદા જુદા ઔદ્યોગિક એકમો એક સરખી પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે તેને કંઈ પડતર કહેવાય? 1
 (A) સમાન પડતર (B) ઐતિહાસિક પડતર (C) સીમાંત પડતર (D) સમાવેશી પડતર
- d) જ્યારે માલ પર અમુક પ્રક્રિયા પૂરી થઈ ગઈ છે અને કેટલીક પ્રક્રિયા બાકી છે ત્યારે માલ કહેવાય 1
 (A) અંશત: તૈયાર માલ (B) ચાલુ કામ (C) કાર્યો માલ (D) તૈયાર માલ
- e) માલસામાનની ખરીદી માટે મોકલેલ ઓર્ડરની નોંધરાખવા માટે રાખવા માં આવે છે 1
 (A) ખરીદી ઓર્ડર (B) ઓર્ડર રજીસ્ટર (C) ખરીદ માંગણી પત્રક (D) એક પાણનહીં
- f) કઈ પદ્ધતિ માં આખર સ્ટોકની કિંમત ચાલુ બજાર ભાવની કિંમત નજીક હોય છે? 1
 (A) ફીફો પદ્ધતિ (B) લીફો પદ્ધતિ
 (C) ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ (D) નિશ્ચિત ભાવ પદ્ધતિ
- g) કઈ પદ્ધતિ માં પહેલા ખરીદેલો માલ સ્ટોક માં રહે છે? 1
 (A) લીફો પદ્ધતિ (B) ફીફો પદ્ધતિ
 (C) ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ (D) પ્રમાણ ભાવ પદ્ધતિ
- h) કઈ પદ્ધતિ માં જથ્થો અને ભાવ બંનેને મહત્વ આપવા માં આવે છે? 1
 (A) ફીફો પદ્ધતિ (B) લીફો પદ્ધતિ (C) ભારિત સરેરાશ પદ્ધતિ (D) એક પાણનહીં
- i) સામૂહિક પ્રોત્સાહન વેતન યોજના માં નીચે પૈકી કઈ વેતન યોજનાનો સમાવેશ થાય છે? 1

- (A) સમયવેતન (B) હેલ્સીયોજના(C) નફાભાગ (D) કાર્યવેતનપ્રથા
- j) હેલ્સીયોજનામુજબબોનસનીગણતરીનીચેમુજબથાયછે 1
 (A)20% લેખવેતનના (B) બચાવેલસમયના33%
 (C) બચાવેલસમયના 50% (D) આમાંથીએકપણનહીં
- k) જોસંચાલનકાર્યદક્ષહોયતોમજુરફેરબદલીદર- 1
 (A)વધીશકે (B) શૂન્યકરીશકાય (C) કોઈઅસરપડતીનથી (D) ઘટાડીશકાય
- l) જોઅલગમીટરનઆપેલુંહોયતોવીજળીખર્ચનીચેનાપૈકીકઈરીતેફાળવાય? 1
 (A)હોર્સપાવરનાઆધારે (B) રોકેલીજગ્યાનાઆધારે
 (C) પ્રત્યક્ષખર્ચનાઆધારે (D) પ્રત્યક્ષમાલસામાનનાઆધારે
- m) કરારપડતરમોટાભાગેશેમાંઉપયોગમાંલેવામાંઆવેછે? 1
 (A) જોબ (B) બેચ (C) બાંધકામ (D) સેવા
- n) કરારખાતાનાચાલુકામખાતામાં..... નોસમાવેશથાયછે? 1
 (A)પ્રમાણિતકામ+ બિનપ્રમાણિતકામ (B) પ્લાન્ટનીઆખરબાકી
 (C) માલસામાનનીઆખરબાકી (D) ઉપરોક્તબધાજ

Attempt any four questions from Q - 2 to Q – 8

Q. 2 Attempt all questions

- (a) શિવલિમિટેડનીનીચેનીમાહિતીઆપેલીછે: 7
- વાર્ષિક વપરાશ -12000 એકમો
- એકમદીઠ પડતર - રૂ 1
- વરદી મૂકવાનો ખર્ચ - રૂ 12
- વહન કરવાનો ખર્ચ - 20%
- માલ મેળવતા લાગતો સમય (મહત્તમ, સરેરાશ, લઘુતમ) --30-15-5 (દિવસ)
- દિવસનો વપરાશ (મહત્તમ, સરેરાશ, લઘુતમ) - 45-33-15(એકમો)
- તાત્કાલિક માલ મેળવતા લાગતો વધુમાં વધુ સમય- 5દિવસ
- ઉપરની માહિતી પરથી શોધો: 1) આર્થિક વરદી જથ્થો 2) વરદી સપાટી 3) મહત્તમ સપાટી 4)
 લઘુતમ સપાટી 5) ભય સપાટી 6) સલામતી જથ્થો
- (b) એક કંપનીના ચોપડા માંથી નીચેની વિગતો પૂરા થયેલ એક વર્ષ માટે મેળવવામાં આવી છે: 7

વિગત	માલસામાન-1	માલસામાન-2
શરૂઆતનો સ્ટોક.	રૂ.30,000	રૂ.50,000
છેવટનો સ્ટોક.	રૂ.20,000	રૂ.50,000
ખરીદી.	રૂ.1,40,000	રૂ. 3,00,000

સરેરાસ સ્ટોક, માલ સામાન ફેરબદલી દર અને ફેરબદલી મુદત શોધો

Q.3

યશ્વી મેન્યુફેક્ચરિંગ કંપનીમાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગ A, B અને C તથા બે સેવા વિભાગ D અને E છે. માર્ચ, 2022દરમિયાન ખર્ચની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે:

વિગત	રૂ
પરોક્ષ મંજૂરી	12000
વીમો	6000
કેન્ટીન ખર્ચ	18000
વીજળી બત્તી	10000
ભાડુ વેરા	15200
કામદાર રાજ્ય વીમા યોજના માં ફાળો	5000
ધસારો	36000
પાવર	45000

અન્ય માહિતી:

વિગત	A	B	C	D	E
વીજળીના પોઈન્ટ	12	8	8	6	6
પ્રત્યક્ષ મંજૂરી (રૂ)	18,000	15,000	12,000	9,000	6,000
યંત્રની કિંમત (રૂ)	1,44,000	96,000	72,000	24,000	24,000
યંત્રના હોર્સ પાવર	6	6	3	-	-
રોકેલી જગ્યા (ચો. ફૂટ)	600	400	500	200	200
કામદાર સંખ્યા	50	60	40	20	10

સેવા વિભાગો D અને E નો લાભ અન્ય વિભાગો એ નીચે મુજબના પ્રમાણમાં લીધો છે:

વિગતો	A	B	C	D	E
વિભાગ -D	20%	30%	40%	-	10%
વિભાગ-E	50%	40%	30%	-	-

ઉપરની વિગતો પરથી પરોક્ષ ખર્ચાને જુદાજુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી અને સેવા વિભાગના ખર્ચાની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

Q. 4 Attempt all questions

- (a) એક કાર્યનો પ્રમાણસમય 100 કલાક છે. કારીગરને કલાકના 75 પૈસા પ્રમાણે વેતન અપાય છે. કાર્ય માટે ખરેખર લીધેલ સમય 80 કલાક છે. 4
- (1) સમય વેતન પ્રથા અને (2) કાર્ય વેતન પ્રથા મુજબ વેતનની ગણતરી કરો.
- (b) શક્તિ એ તા: 1-10-2021 ના રોજ રૂ. 50,000 મા એક ઓરડો બાંધવાનો કરાર લીધો. આ કરારને 10 લગતી તા: 31 મી ડિસેમ્બર, 2021 સુધીના ખર્ચા વગેરેની માહિતી નીચે મુજબ હતી.

રૂ.

કામના સ્થળે મોકલેલ માલ સામગ્રી	18,000
કરાર પર મોકલેલ યંત્રો	3,000
ચૂકવેલ મજૂરી	15,000
ચૂકવેલ સીધા ખર્ચ	1,000
ફાળવેલ આડકતરા	500
સ્ટોર્સમા પરત કરેલી માલ સામગ્રી	1,000
નવેમ્બર, 2021 દરમિયાન રૂ. 1000 ની કિંમતમા વેચેલ યંત્રો	900
પ્રમાણિત કામ	40,000
મળેલ રોકડ	35,000
પૂરા થયેલ પણ પ્રમાણિત નહી થયેલ કામ	5,000
માલસામગ્રી તા: 31-12-2021 ના રોજ	300
યંત્રોની કિંમત તા : 31-12-2021 ના રોજ	1,500
ચૂકવવાની બાકી મજૂરી 31-12-2021 ના રોજ	500

કરારનો 2/3 ભાગનો નફો મળેલ રોકડના ધોરણે ન.નુ ખાતે લઈ જવાનો છે. કરાર ખાતુ તૈયાર કરો.

Q. 5 Attempt all questions

- (a) કામદાર સોહનને એક કાર્ય અંગે સમય વેતન પ્રમાણે આપેલ સમય ૭૨ કલાક હતો, તેમણે ખરેખર લીધેલ સમય ૪૮ કલાક હતો. 7

કલાકદીઠ સમય વેતનદર રૂ. ૭ છે. પેદાશની માલસામગ્રીની કિંમત રૂ. ૧૦૦ અને કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ પ્રત્યક્ષ મજૂરીના ૫૦% લેખે વસૂલ કરવામા આવે છે.

નીચેની વેતન પ્રથા મુજબ પેદાશની કારખાના પડતર શોધો:

- 1) હેલ્સી વેતન પ્રથા , 2) રોવેન વેતન પ્રથા

- (b) નારાયણ વિ. ની જૂન, ૨૦૨૨ની માહિતીના આધારે મજૂર ફેરબદલી દર શોધો;; 7

- 1) પુનઃ સ્થાપનાને આધારે 2) ત્યાગ પદ્ધતિના આધારે 3) મિશ્ર પદ્ધતિથી
4) ત્રણેય પદ્ધતિનો સમકક્ષ વાર્ષિક દર

જૂનની શરૂની સંખ્યા	૮,૦૦૦	જૂનને અંતે સંખ્યા	૧૧,૦૦૦
રાજીનામુ આપી છૂટા થયેલ	૬૦૦	બરતરફ થયેલ	૧,૦૦૦
નિવૃત્ત થયેલ કામદારો	૧,૨૦૦	નવા નિમાયેલ કામદાર	૧,૪૦૦

નવા નિમાયેલ પૈકી ૪૦% કામદારો વિસ્તરણ યોજના હેઠળ નિમાયેલ છે.

Q. 6 Attempt all questions

- (a) પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ગેરફાયદા લખો 7
(b) મજૂરદર નક્કી કરવાના સિધ્ધાંતો સમજાવો 7

Q. 7 Attempt all questions

- (a) પડતરનું વર્ગીકરણ સમજાવો 7
(b) તફાવત લખો:- ફીફો પદ્ધતિ અને લિફો પદ્ધતિ 7

Q. 8 Attempt all questions

- (a) પડતર હિસાબી પદ્ધતિના ફાયદા જણાવો 7
(b) માલસામાન અંકુશના ઉદ્દેશો-હેતુઓ જણાવો 7

